

Dlaczego niektóre dzieci nie chcą mówić?

Twoje dziecko rozmawia z tobą tylko w domu? Odzywa się wyłącznie do wybranych osób? Milknie, kiedy wychodzi do szkoły? Porozumiewa się jedynie za pomocą krzyków, szeptów czy gestów? Być może cierpi na mutyzm – sprawdź, co to takiego.

Mutyzm to raczej mało znane zjawisko, które może być mylone np. ze zwykłą nieśmiałością. „Moje dziecko takie już jest”, „wyrośnie z tego” – czasem nie traktujemy poważnie faktu, że nasze dziecko (pomimo braku uszkodzeń narządów mowy) nie mówi.

Może wydawać nam się to jedynie chwilową dysfunkcją, która zniknie za jakiś czas, gdy dziecko np. podrośnie lub przyzwyczai się do nowej sytuacji. Rzeczywiście, czasami milczenie spowodowane jest nieśmiałością, szybko mija lub pojawia się bardzo rzadko. Czasem jednak jest **tak intensywne, że zaburza zdrowe funkcjonowanie dziecka i jego otoczenia.**

O zjawisku mutyzmu mówi się raczej rzadko i mało, nie jest ono powszechne, a rodzice i nauczyciele nierzadko nie są świadomi, że mają z nim do czynienia. Często określane jest ono, jako zwyczajna nieśmiałość. Na dodatek nazwa „mutyzm” może kojarzyć się raczej np. z mutacją genów a nie z dysfunkcją mowy.

Na pierwszy rzut oka, dzieci dotknięte mutyzmem, rzeczywiście wydają się nieśmiałe i trudno doszukiwać się jakichkolwiek problemów w ich rozwoju. Jednak, obserwując ich zachowanie przez większość czasu, można dostrzec, **że ich milczenie może być czymś poważniejszym, mogącym wpłynąć negatywnie na zdrowe funkcjonowanie dziecka w przyszłości.**

Przyczyny mutyzmu nie są do końca znane, możemy doszukiwać się ich w uszkodzeniach ośrodków nerwowych w mózgu, które odpowiadają za mowę. Bardzo często jednak mówi się o tym, że to psychika ma wpływ na tę dysfunkcję. Wymienia się źródła takie jak: stresujące sytuacje, lęki, patologie w rodzinie, traumy, błędy w wychowaniu, wywoływanie w dziecku lęku przed wypowiedaniem się czy mówieniem.

Mutyzm najczęściej pojawia się u dzieci w wieku 5-6 lat, czyli takich, które niedługo mają rozpocząć naukę szkolną. Dlatego też, jego występowanie związane jest z lękiem przed nowym środowiskiem rówieśniczym i nowymi wyzwaniem, jakie czekają na dziecko w szkole.

Jako rodzice, możemy nie być świadomi, jak bardzo nasze pociechy potrafią przeżywać pójście do pierwszej klasy czy zerówki. **Warto rozmawiać o tym z dzieckiem, opowiadać im o tym, co czeka je w szkole, przedstawiać pozytywne aspekty nauki i życia wśród rówieśników ale wspomnieć też o tym, co może być negatywne lub przykre.** W ten sposób dziecko będzie przynajmniej w jakimś stopniu przygotowane do pójścia do szkoły. Sama rozmowa nie jest jednak gwarancją uniknięcia lęków a wystąpienie mutyzmu może mieć związek z innymi problemami, których, jako rodzice nie jesteśmy świadomi.

Leczenie mutyzmu skupia się na **redukcji symptomów, które już pojawiły się u dziecka, czyli na przywróceniu mowy, zaczynając od prostych dźwięków aż do mowy całkowitej.** Jednocześnie, bardzo istotnym aspektem jest stopniowe wprowadzanie zmian w środowisku, w jakim wychowuje się dziecko. Jest to ważne, ponieważ odnalezienie czynników, które mogą wpływać niekorzystnie na funkcjonowanie i rozwój dziecka (np. błędy w wychowaniu) pomoże w ich eliminacji lub zmniejszeniu, a co za tym idzie, objawy jakie te czynniki wywołują nie będą się rozwijać a raczej cofać.

Rodzice powinni **współpracować z nauczycielami i opiekunami dziecka, ponieważ terapia aby była skuteczna, musi zostać wprowadzona do wszystkich sfer życia dziecka.** Mutyzmu nie wolno ukrywać ale uświadamiać osoby z otoczenia dziecka o tej dysfunkcji. Warto dodać, że terapia może być długa i wymagać wiele cierpliwości od dorosłych, pracujących z dzieckiem a dla niego samego bardzo trudna i wymagająca dużego wysiłku, ze względu na bariery psychiczne.

Często rodzice nie dopuszczają do siebie wiadomości, że ich dziecko nie jest tylko „grzeczne i nieśmiałe” a za jego niechęcią do mówienia kryje się coś więcej. **W razie wątpliwości warto jednak zgłosić się do specjalisty, np. psychologa, który na podstawie wywiadu, obserwacji i innych metod sprawdzi, czy problem jest poważny i wymaga terapii.**